

5 maja - 175. rocznica urodzin Henryka Sienkiewicza

5 maja obchodzimy 175. rocznicę urodzin Henryka Sienkiewicza, jednego z najwybitniejszych i najbardziej popularnych polskich pisarzy, laureata literackiej nagrody Nobla. Jego twórczość pisana w okresie zaborów „ku pokrzepieniu serc”, stała się ważnym składnikiem podtrzymującym świadomość i kulturę narodową.

Henryk Sienkiewicz urodził się 5 maja 1846 r. w Woli Okrzejskiej w zubożałej rodzinie szlacheckiej. Jego rodzina przez kilka lat przenosiła się z miejsca na miejsce, by w 1861 r. osiedlić się na stałe w Warszawie. W 1858 r. Sienkiewicz rozpoczął naukę w warszawskim gimnazjum. Najlepiej radził sobie z przedmiotami humanistycznymi, bardzo lubił historię.

Autor „Trylogii”

W 1865 r., w wyniku trudnej sytuacji materialnej rodziny, dziewiętnastoletni Henryk objął posadę guwernera u Weyherów w Płońsku. Prawdopodobnie w tym czasie napisał swoją pierwszą, nie opublikowaną powieść pt. "Ofiara". Natomiast jego pierwszymi wydanymi powieściami były - "Na marne" (1871 r.) i „Humoreski z teki Woroszyłły” (1872 r.).

W latach 1876-1878 Sienkiewicz odbył podróż po Stanach Zjednoczonych. Z tego okresu pochodzą "Listy z podróży" drukowane w Gazecie Polskiej oraz "Szkice węglem". Pod wpływem wizyty w USA napisał również tak znane utwory jak – "Za chlebem" (1880) oraz "Latarnik" (1881).

Kolejne lata twórczości Henryka Sienkiewicza to powstanie słynnej „Trylogii”. W 1884 r. zostało wydane „Ogniem i Mieczem”, w 1886 r. „Potop”, a w 1887 r. „Pan Wołodyjowski”.

Laureat literackiej Nagrody Nobla

Cała „Trylogia” przyniosła pisarzowi wielką popularność. Identycznym sukcesem było ukazanie się w 1893 r. „Krzyżaków” oraz w 1895 r. „Quo vadis”. Ten ostatni utwór odniósł ogromny sukces nie tylko w kraju, ale i za granicą. Przetłumaczono go na wiele języków, a w 1913 r. dzieło to po raz pierwszy zostało sfilmowane.

W 1905 r. uhonorowano Sienkiewicza literacką nagrodą Nobla za „wybitne osiągnięcia w dziedzinie eposu” i - jak podkreślił jeden z członków Komitetu Noblowskiego – „rzadko spotykany geniusz, który wcielił w siebie ducha narodu”.

Uroczyste sprowadzenie prochów Sienkiewicza do Polski

Jego ostatnią powieścią było „W pustyni i w puszczy”, wydane w odcinkach w 1910 r. Po wybuchu I wojny światowej Sienkiewicz wyjechał do Szwajcarii, gdzie wraz z Ignacym Paderewskim założył Szwajcarski Komitet Generalny Pomocy Ofiarom Wojny w Polsce. Zmarł 15 listopada 1916 r. w Vevey, gdzie został pochowany. W 1924 r. jego prochy zostały uroczystie przeniesione do Polski, do warszawskiej Katedry św. Jana.

oprac.: Jerzy Górko

red.: Małgorzata Sawicka

